

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY, PŁAC I SPRAW SOCJALNYCH

z dnia 12 grudnia 1979 r.

w sprawie okresów zatrudnienia na obszarze Państwa Polskiego i za granicą oraz zasad udzielania świadczeń rentowych z tytułu tego zatrudnienia.

Na podstawie art. 8 ust. 3, art. 17 ust. 7 pkt 2 i 4 oraz art. 78 ust. 3 ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. z 1968 r. Nr 3, poz. 6, z 1972 r. Nr 16, poz. 114 i Nr 53, poz. 341, z 1973 r. Nr 38, poz. 225, z 1974 r. Nr 21, poz. 116 i 117, Nr 47, poz. 280 i Nr 50, poz. 321, z 1975 r. Nr 45, poz. 232, z 1976 r. Nr 40, poz. 235 i z 1977 r. Nr 11, poz. 43) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) okresy zatrudnienia uważane za okresy zatrudnienia na obszarze Państwa Polskiego w rozumieniu art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. z 1968 r. Nr 3, poz. 6, z 1972 r. Nr 16, poz. 114 i Nr 53, poz. 341, z 1973 r. Nr 38, poz. 225, z 1974 r. Nr 21, poz. 116 i 117, Nr 47, poz. 280 i Nr 50, poz. 321, z 1975 r. Nr 45, poz. 232, z 1976 r. Nr 40, poz. 235 i z 1977 r. Nr 11, poz. 43), zwanej dalej „ustawą“,

- 2) okresy zatrudnienia obywateli polskich za granicą, uwzględniane przy ustalaniu prawa do świadczeń na podstawie ustawy, oraz szczególne warunki udzielania świadczeń z tytułu tego zatrudnienia,
- 3) zasady ustalania podstawy wymiaru emerytury lub renty dla pracowników, którzy byli zatrudnieni za granicą.
- 4) zasady stosowane w razie zbiegu prawa do świadczeń polskich ze świadczeniami o charakterze rentowym z instytucji zagranicznych.

§ 2. Za okresy zatrudnienia na obszarze Państwa Polskiego w rozumieniu art. 8 ust. 1 ustawy uważa się okresy zatrudnienia:

- 1) wykonywanego na obszarach, które wchodzą w skład Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej,
- 2) wykonywanego przed ustaleniem polsko-radzieckiej granicy na obszarach, które poprzednio wchodziły w skład Państwa Polskiego.

§ 3. 1. Za okresy zatrudnienia za granicą, uwzględniane przy ustalaniu prawa do świadczeń na podstawie ustawy, uważa się okresy zatrudnienia wykonywanego przez obywateli polskich:

- 1) w polskich przedstawicielstwach dyplomatycznych i urzędach konsularnych, w stałych przedstawicielstwach przy Organizacji Narodów Zjednoczonych i innych misjach lub misjach specjalnych, a także w innych polskich placówkach, instytucjach lub przedsiębiorstwach, do których zostali oddelegowani lub skierowani albo w których podjęli zatrudnienie w czasie pobytu za granicą jako członkowie rodziny pracownika, który został tam oddelegowany lub skierowany,
- 2) w międzynarodowych organizacjach, instytucjach lub komisjach, do których zostali oddelegowani.

2. Przy ustalaniu prawa do świadczeń na podstawie ustawy uwzględnia się również, z zastrzeżeniem § 4 ust. 2 i 3, okresy zatrudnienia za granicą wykonywanego przez obywateli polskich w zagranicznych instytucjach i zakładach pracy innych niż wymienione w ust. 1 pkt 2:

- 1) do których zostali skierowani w ramach współpracy międzynarodowej,
- 2) w których wykonywali zatrudnienie za zgodą właściwych instytucji polskich, jeżeli po powrocie z zagranicy zatrudnieni byli co najmniej przez połowę okresu wymaganego do uzyskania prawa do renty inwalidzkiej lub rodzinnej, a co najmniej przez 5 lat, gdy chodzi o emeryturę; zgoda instytucji polskiej na wykonywanie zatrudnienia za granicą nie jest wymagana od pracowników, którzy wyjechali za granicę przed dniem 9 maja 1945 r.

3. Okresy zatrudnienia za granicą wymienione w ust. 1 oraz w ust. 2 pkt 1 uwzględnia się również przy ustalaniu wzrostu świadczeń z tytułu zatrudnienia w Polsce Ludowej, jeżeli przypadają one po dniu 22 lipca 1944 r.

§ 4. 1. Przy ustalaniu prawa do emerytury lub renty na podstawie ustawy dla osoby, która zatrudniona była zarówno na obszarze Państwa Polskiego, jak i za granicą, sumuje się te okresy zatrudnienia, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

2. Przy ustalaniu prawa do emerytury lub renty na podstawie ustawy dla osoby mającej miejsce stałego pobytu za granicą nie uwzględnia się okresów:

- 1) zatrudnienia wykonywanego przed dniem 9 maja 1945 r. na obszarach, które weszły w skład Państwa Polskiego po tej dacie,
- 2) zatrudnienia za granicą, o którym mowa w § 3 ust. 2.

3. Jeżeli osoba uprawniona do emerytury lub renty na podstawie ustawy, ustalonej z uwzględnieniem okresów, o których mowa w ust. 2, wyjedzie na pobyt stały do państwa, do którego przekazywane są świadczenia polskie, prawo do tej emerytury lub renty ustala się ponownie bez uwzględnienia tych okresów.

§ 5. Podstawę wymiaru świadczeń ustalonych z uwzględnieniem okresów zatrudnienia za granicą oblicza się na zasadach określonych w ustawie, z tym że za każdy z miesięcy tego zatrudnienia przypadający na okres, z którego ustala się tę podstawę, przyjmuje się — z uwzględnieniem § 6 — przeciętny miesięczny zarobek osiągnięty przez pracownika z tytułu zatrudnienia w kraju po powrocie z zagranicy lub — na jego wniosek — przeciętny miesięczny zarobek:

- 1) osiągnięty przez niego w kraju w okresie ostatnich 6 miesięcy zatrudnienia przed wyjazdem za granicę lub
- 2) osiągany w kraju w okresie, w którym pracownik zatrudniony był za granicą, przez pracowników o podobnych kwalifikacjach i zatrudnionych w tym samym lub podobnym charakterze, w jakim pracownik zatrudniony był przed wyjazdem za granicę.

§ 6. 1. Dla pracowników delegowanych lub skierowanych do pracy za granicą w polskich przedstawicielstwach dyplomatycznych i w urzędach konsularnych do obliczenia podstawy wymiaru świadczeń przyjmuje się za każdy z miesięcy tego zatrudnienia kwoty ryczałtowe w zależności od grupy wynagrodzenia, do jakiej pracownik został zaszeregowany; kwoty te wynoszą:

dla grupy zaszeregowania	zł	dla grupy zaszeregowania	zł
I	18.500	VI	9.500
II	15.800	VII	8.200
III	14.100	VIII	7.000
IV	12.500	IX	6.000
V	11.000		

2. Przepis ust. 1 stosuje się również do pracowników innych polskich przedstawicielstw, którzy otrzymywali wynagrodzenie na podstawie przepisów o wynagradzaniu pracowników polskich przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych.

3. Dla osoby, będącej członkiem rodziny pracownika wymienionego w ust. 1 i 2, która z tytułu zatrudnienia wykonywanego w okresie pobytu z tym pracownikiem za granicą była wynagradzana na podstawie przepisów o wynagradzaniu pracowników przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych, do obliczenia podstawy wymiaru świadczeń przyjmuje się za każdy z miesięcy tego zatrudnienia wynagrodzenie określone w ust. 1 dla grupy, do której osoba ta została zaszeregowana, pomniejszone o ustaloną tymi przepisami kwotę ryczałtu w złotych.

4. Na wniosek osób, o których mowa w ust. 1—3, podstawę wymiaru świadczeń określa się według zasad określonych w § 5.

§ 7. 1. W razie zbiegu prawa do emerytury lub renty na podstawie ustawy z prawem do świadczeń o charakterze rentowym z instytucji zagranicznej emeryturę lub rentę z ustawy wypłaca się, z zastrzeżeniem ust. 4:

- 1) w pełnej wysokości — w razie pobierania wyłącznie świadczeń z ubezpieczenia dodatkowego z instytucji francuskich albo zwrotu składek ubezpieczeniowych w formie renty z instytucji francuskich lub belgijskich,
- 2) w wysokości częściowej, obliczonej proporcjonalnie do okresu zatrudnienia na obszarze Państwa Polskiego — jeżeli pracownik zatrudniony był również za granicą, a świadczenie o charakterze rentowym z instytucji zagranicznej przysługuje z tytułu tego zatrudnienia; jeżeli ustalona w ten sposób emerytura lub renta byłaby wraz ze świadczeniami z instytucji zagranicznej niższa od kwoty pełnej emerytury lub renty przysługującej na podstawie ustawy, łączna należność wyrównuje się do tej kwoty,
- 3) w wysokości zmniejszonej o połowę kwoty świadczeń o charakterze rentowym z instytucji zagranicznej, nie więcej jednak niż do połowy jej wysokości — w wypadkach nie wymienionych w pkt 1 i 2, przy czym w razie pobierania dwóch lub więcej świadczeń na podstawie przepisów polskich albo dwóch lub więcej świadczeń z instytucji zagranicznych uwzględnia się sumę świadczeń.

2. Osobom pobierającym świadczenia ustalone w myśl ust. 1 pkt 2 i 3 i uprawnionym w myśl ustawy do dodatków przysługujących w określonym procencie od emerytury lub renty — wypłaca się te dodatki w wysokości ustalonej od kwoty pełnej emerytury lub renty przysługującej na podstawie ustawy. Jeżeli dodatki przysługują w kwo-

tach zryczałtowanych, wypłaca się je w wysokości częściowej lub zmniejszonej według zasad określonych w tych przepisach, a jeżeli instytucja zagraniczna dodatków takich nie wypłaca — w pełnej wysokości.

3. W wypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 3, kwotę zmniejszenia świadczenia polskiego ustala się na dzień wydania decyzji dotyczącej tego zmniejszenia; kwota ta nie podlega ponownemu ustaleniu w razie podwyższenia świadczeń przez instytucję zagraniczną.

4. Emeryturę lub rentę przyznaną na podstawie ustawy wstrzymuje się, jeżeli przyznana została wyłącznie z tytułu zatrudnienia za granicą lub z tytułu zdarzeń, które miały miejsce za granicą, i jeżeli świadczenia o charakterze rentowym z instytucji zagranicznej wypłacane są z tych tytułów.

§ 8. 1. W wypadkach, o których mowa w § 7 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz ust. 4, ustalenie emerytury lub renty w wysokości częściowej, zmniejszenie jej wysokości lub wstrzymanie jej wypłaty następuje od dnia, w którym nastąpił zbieg prawa do tego świadczenia z prawem do świadczenia o charakterze rentowym z instytucji zagranicznej. Od dnia tego organ rentowy ma prawo potrącić nadpłacone kwoty świadczeń polskich.

2. W razie przyznania przez instytucję zagraniczną świadczeń za okres wsteczny organ rentowy ma prawo potrącić z przekazanej z tego tytułu należności nadpłacone kwoty świadczeń polskich od dnia, w którym nastąpił zbieg prawa do tych świadczeń z prawem do świadczeń o charakterze rentowym z instytucji zagranicznej.

§ 9. 1. W razie śmierci osoby uprawnionej do emerytury lub renty na podstawie ustawy i do świadczeń o charakterze rentowym z instytucji zagranicznej oraz w razie śmierci członka rodziny takiej osoby zasiłek pogrzebowy wypłaca się w wysokości obliczonej od kwoty pełnej emerytury lub renty przysługującej w myśl ustawy.

2. Jeżeli zasiłek pogrzebowy wypłaciła również instytucja zagraniczna, organ rentowy potrąca z należności pobranej z tego tytułu kwotę wypłaconą w myśl ust. 1.

§ 10. 1. Osobom pobierającym za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jedno lub więcej świadczeń o charakterze rentowym z instytucji zagranicznych i nie pobierającym świadczeń rentowych na podstawie przepisów polskich oraz członkom ich rodzin przysługują:

- 1) świadczenia w naturze w zakresie i na warunkach określonych ustawą,
- 2) dodatki rodzinne na warunkach i w wysokości określonej ustawą, jeżeli nie pobierają z instytucji zagranicznych świadczeń mających charakter tych dodatków,
- 3) dodatki z tytułu inwalidztwa I grupy lub osiągnięcia wieku 80 lat, jeżeli kwota świadczeń nie przekracza określonej ustawą najniższej kwoty emerytury lub odpowiedniej renty,
- 4) wyrównanie pobieranych świadczeń — z wyjątkiem niepełnych zaopatrzeń z tytułu służby wojskowej — do określonej ustawą najniższej kwoty emerytury lub odpowiedniej renty; przy ustalaniu wyrównania dla osób, które zaliczone zostały do I grupy inwalidów

lub osiągnęły wiek 80 lat, uwzględnia się wysokość emerytury lub renty wraz z dodatkiem z tytułu takiego inwalidztwa lub wieku.

2. W razie śmierci osoby, o której mowa w ust. 1, lub członka rodziny takiej osoby przysługuje zasiłek pogrzebowy na warunkach określonych ustawą w wysokości ustalonej w ustawie jako najniższa kwota zasiłku pogrzebowego; przepis § 9 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

3. Świadczenia, o których mowa w ust. 1 i 2, nie przysługują osobom:

- 1) osiagającym wynagrodzenie z tytułu zatrudnienia lub inne dochody uzasadniające w myśl ustawy zawieszenie prawa do świadczeń,
- 2) pobierającym z instytucji zagranicznej wyłącznie świadczenia, o których mowa w § 7 ust. 1 pkt 1.

§ 11. Nie podlegają uwzględnieniu, przy ustalaniu prawa do świadczeń, okresy zatrudnienia w uznanych za zbrodnicze organizacjach: Sturmstaffel (SS), Sturmabteilungen (SA), Gestapo, Sonderdienst (SD) i Abwehr.

§ 12. 1. Przepisy rozporządzenia stosuje się:

- 1) do spraw o świadczenia wszczętych wskutek wniosków zgłoszonych po wejściu w życie rozporządzenia,
- 2) przy wypłacaniu należności z tytułu świadczeń o charakterze rentowym z instytucji zagranicznych, które wpłynęły do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych po dniu wejścia w życie rozporządzenia.

2. Do spraw o świadczenia wszczętych wskutek wniosków zgłoszonych przed wejściem w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe; jednak na wniosek osoby zainteresowanej stosuje się przepisy rozporządzenia, z wyjątkiem § 6, jeżeli zatrudnienie za granicą wykonywane było przed dniem 31 grudnia 1976 r., oraz z wyjątkiem § 7 ust. 3.

§ 13. Zasady ustalania świadczeń pracownikom, którzy ulegli wypadkom przy pracy lub zachorowali na chorobę zawodową w związku z wykonywaniem za granicą zatrudnienia, o którym mowa w § 3 ust. 1 i ust. 2 pkt 1, oraz zasady wypłacania świadczeń w razie wyjazdu za granicę na pobyt czasowy osoby uprawnionej do tych świadczeń określają odrębne przepisy.

§ 14. Tracą moc:

- 1) rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu Pracy, Płac z dnia 8 sierpnia 1968 r. w sprawie okresów zatrudnienia na obszarze Państwa Polskiego, okresów zatrudnienia za granicą i udzielania świadczeń z tytułu tych okresów oraz zbiegu świadczeń z tytułu zatrudnienia w Polsce ze świadczeniami z instytucji zagranicznych (Dz. U. Nr 32, poz. 220),
- 2) rozporządzenie Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 10 września 1975 r. w sprawie podstawy wymiaru emerytury lub renty dla osób, które były zatrudnione za granicą (Dz. U. z 1975 r. Nr 32, poz. 177 i z 1977 r. Nr 26, poz. 112).

§ 15. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1980 r.

Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych: **M. Milczarek**